www.svoboda-news.com

JUN 2 1 2

Published and distributed under permit (No. 783), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 126. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., СЕРЕДА, 1-го ЧЕРВНЯ, 1921. — VOL. XXIX. No. 126. JERSEY CITY, N. J., WEDNESDAY, JUNE 1, 1921. — THREE CENTS

МОРЯКИ ГОЛОСУЮТЬ ЗА ПОКІНЧЕННЄМ СТРАЙКУ

РЕФЕРЕНДУМ НАД ПРОПОЗИЦІЄЮ ДЕЙВИСА НЕ ПОКАЗУЄ ОДНОГОЛОСНОЇ ЗГОДИ СЕРЕД ЮНІЯ.

НЮ ЙОРК, 29. мая. — В неділю почалося голосованнє по морацьких юніях над пропозицією секретаря (міністра) праці Дейвиса щодо способу полагодження страйку моряків.

Голосованнє було тайне і вислід голосовання ще невідомий. Однак покищо можна бачити, що голосованнє не дає одного висліду; одні льокалі стоять за дальшим страйком, другі за полагодженнєм страйку згідно з пропозицією міністра праці.

СПОДІЮТЬСЯ СКОРОГО ЗАКЛЮЧЕННЯ УГОДИ З КОРАБЕЛЬНИМИ ФІРМАМИ.

ВАШІНҐТОН, 30. мая. — Секретар (міністер) праці Дейвис дістав неофіціяльні вістки, що більшість моряків, голосуючих по юніях заявилася за покінченнєм страйку на його умовах.

Він сподіється відбути завтра конференцію з адміралом Бенсоном і заключити в короткім часі формальну угоду з представителями корабельних компаній. Предложені ним точки обіймають 15-процентову знижку, виключають заплату за овертайм, за котрий моряки так побивалися, дають 10 днів вакацій морякам, та полишають справу приняття страйкарів назад до роботи після „справедливости для обох сторін". Тому й сподіються, що корабельні властителі не будуть противитися сій умові.

НЕФАХОВІ МОРЯКИ НЕ ГОДЯТЬСЯ НА ПРОПОЗИЦІЮ ДЕЙВИСА.

НЮ ЙОРК, 30. мая. — Президент Межинародної Юнії Моряків заявив нині, що нелайсенсові моряки не будуть оглядатися на постанову машиністів в справі страйку, але будуть поступати після власного інтересу. Він каже, що вони відкинуть всі пропозиції секретаря праці Дейвиса.

СПОКІЙ В МІНҐО.

ВІЛЄМСОН, Вест Верджінія, 29. мая. — Від стрілянини коло копальні Биг Сплинт, в минувшу середу, до нині в цілім страйковім окрузі панував спокій.

Вчора в ночи арештовано 3 людий за те, що вони страшили одного Мурина до страйку. Разом в тюрмі находиться уже 24 людий, арештованих від проклямації военного стану в страйковій окрузі губернатором стейту.

ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

БЕРМІНҐТОН, Ню Джерзі, 29. мая. — Коло 8. години вечером на стації Пенсилвенійської зелізниці в Бермінгтон, наїхав прогульковий поїзд, їдучий до Атлантик Сити, зложений з 12 переповнених возів, на особовий поїзд. Наслідком катастрофи погибло двоє людий; осьмеро, тяжко ранених, відставлено до шпиталів.

Причиною випадку була велика скорість поспішного поїзду, котрий в повнім розгоні вїхав на особовий. Всі убиті і ранені находилися в послідних возах особового поїзду.

НАЙБІЛЬША КАТАСТРОФА В ІСТОРІЇ ЛЕТНИЦТВА.

ВАШІНҐТОН, 29. мая. — Великий амбулянсовий ероплян, летучий з поворотом до Вашінґтону з військового поля вправ в Ленглі Філд, в Каролайні, та везучий сімох пасажирів, влетів в бурю з громами і впав на землю коло Моргантавн, Мериленд. Підчас катастрофи погибли усі сім пасажирів, межи котрими було пятьох визначних військових та двох цивілів.

Хоч докладні подробиці та причини випадку відай ніколи не будуть відомі, то можна вносити, що подія случилася коло 6 години 25 мінут перед вечером, бо в тій власне годині годинник одного посажира перестав іти. О скілько можна вносити з положення видиць, що бачили катастрофу з досить великого віддалення, керманич літака, побачивши наближаючуся бурю, старався осісти чим скорше на землі, але дерева та гаї не давали йому. Підчас його маневрования або машина не дописала, або літак попав на воздушну порожнечу або вир, досить що він нагло скрутився і з усеї сили упав до землі. Хоч після опису оповідачів літак не впав з більшої висоти як зі 100 стіп, та мимо того сила упадку тяжкої машини була така велика, що мотор зарився носом яких 7 стіп у землю. Усі пасажири погибли на місци; ані один з них не вийшов з цілими кістками; їх тіла були так страшно побиті та перемішані з відломками машини, що було трудно розпізнати одно тіло від другого.

Спеціяльна патруля жовнірів-летунів найшла їх аж в чотири години по нещасним випадку. Їх відставлено до одного військового шпиталя у Вашінґтоні.

Коли літак летів з Вашінґтону, на ньому летіли також два члени палати послів, а саме конгресмен Кембел та Волш і один французький капітан. Вони однак не вертали до Вашінґтону літаком, але кораблем, а їх місце на літаку заняли два офіцери, котрі тепер находяться межи погибшими.

Сей французький капітан говорить, що літак не був добре зрівноважений. Тому уряд має почати слідство над причиною неї найбільшої в історії американського летництва катастрофи.

РІДКИЙ ПРИСУД СУДУ.

До суду на Лонг Айленд прийшла оногді одна пані Вотсон і почала скаржитися перед суддею на свого чоловіка. Суддя визначив день розправи. На означений день прийшла до суду ціла родина Вотсона: Вотсон, його жена та їх четверо дітий, з котрих найстарше має 8 літ, наймолодше 8 місяців. Діти були гарно убрані і чисто вимиті. Пані Вотсон говорила: „Мій муж не приходить до дому інакше, як по опівночи. Він вправді мене не бє, але зате він робить коло хати ріжні галабурди. Він не дає гроша на удержанне моє та дітий". На те пан Вотсон заявив, що він був детективом на Лонг Айленд Рейлровд, але недавно стратив роботу. Тепер він шукає роботи, і, як лише її найде, зараз почне приносити жені гроші.

Суддя поглянув на дітий, і признав, що його жена мусить бути добра хазяйка, коли діти так добре удержані. Потім став говорити до обжалованого: „Се ви добре робите, що шукаєте роботи. Але роботи не шукається межи першою та другою годиною в ночі. Я приказую вам приходити кождого дня вчасно до дому і помагати своїй жені в роботі. Я маю дуже гарні правила для таких мужів, як ви. Я засуджую вас, щоби ви кождого дня через слідуючий тиждень вбирали на себе білий фартух і помагали своїй жені при домашній роботі. Я віддам вас панні Микі, котра є моїм урядником, наглядаючим над тими вязнями, котрих я ставлю на пробу; вона вас познакомить з тими правилами, які я завів для таких як ви. За тиждень маєте прийти знов до суду, а як я переконаюся, що ви не послухали мого засуду, то я вас пішлю до вязниці на тяжку роботу. „Потім суддя звернувся до пані Вотсон: „Ви маєте бути „босом" (хазяїном дому) через цілий тиждень. По тижни ви знов прийдете до мене, і розкажете мені, як вам велося".

Потім обжалований і обжалуюча пішли до судового уряду, де панна Микі повчила мужа, які правила завів суддя для недбалих мужів. Видно було, що обоє постановили придержуватися десятьох заповідий судді.

25 ДОЛЯРІВ ЗА ОДНОГО НІКЛЯ

Один пасажир на підземній зелізниці Бруклин Репид Транзит заарештував робітника сеї компанії і на поліційній стації підніс проти нього дуже оригінальний закид. Каже він, що він завважив, що старий, бо 67 літ маючий робітник Мендель Маєр, стоячи при вході до підземної зелізниці, при скриночці, до котрої пасажири вкидають належитість за їзду, завважав, що не всі ніклі та дайми падуть у скриночку просто, але декотрі підскакують, ударившися у металеву грубу решітку, що вложена в скриночку. Отже винахідний Мендель став ловити ті підскакуючі ніклі у воздусі; місто кидати їх до скринки, як се був його обовязок, він кидав їх в кишеню, кілько разів бачив, що пасажирів є так богато, і їм так спішно до поїзду, що не зауважуть, що він зробив з пійманим на воздусі грошем. Поліція каже, що він мусів вкрасти в той спосіб кілька соток долярів, доки його завважав один пасажир і заарештував. Приведений на поліцію старець признався до крадежи одного нікля, а поліційний суддя засудив його за се на заплаченнє суми 25 долярів.

СМЕРТЬ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ІНДУСТРІЇ.

22.000 (двайцять дві тисячі) робітників гине що року в Америці в індустріяльних катастрофах і нещасних случаях, що раз у раз трапляються в фабричній та иншій наємній праці. В послідним році, для якого єсть повні статистичні дані — 1918 — з загального числа 30,106.276 робітників занятих в американських промислах, вбитих було 21.356. Се мало не половина (45 процент) числа американських жовнірів, що полягли в бою на війні. Иншими словами: на десять робітників індустріяльні катастрофи забивають щорічно сім чоловіка.

Найгірша небезпека чигає на робітника в копальнях (вугля і металів). З 762.425 углекопів згинуло в 1918 році 2.580, або 34 з кождих 10.000. За кождий міліон тон вугля добутого в Америці, чотири робітники наложили головами.

Приблизно таке саме небезпечне мореплавство і риболовство. З 214.514 американських моряків і рибамок 658 згинуло в нещасних пригодах: 31 на кождих 10.000.

На зелізних дорогах і „стрітках" працює в Америці близько два міліони робітників, в 1918 році точно 1,839.229. При роботі згинуло їх вбитих 3.569, або 19 з кождих 10.000.

Окрім смертельних випадків в 1919 р. зареєстровано 3,400.000 случаїв індустріяльного каліцтва, пересічно по 11.000 в день. В 680.000 случаях те каліцтво було тяжше, спричиняюче нездатність до праці на протяг чотирох тижнів або більше.

МАЛПА З ЧОЛОВІЧИМ МОЗКОМ.

В звіринци в місті Синсинаті погибла малпа з гатунку шимпансів, котру називали Тарзан. За житя мала таку широку репутацію інтелігентного сотворіння, що зараз по її смерти зголосилося кілька університетів по її мозок. Зоольоґічний город постановив віддати мозок Тарзана медичному факультеви синсинатського університету, котрий кілька днів тому відбув секцію малпи при участи великого числа учених природників та лікарів.

Секція показала, що малпа мала тілько закрутів в мозку, що звичайно має мозок чоловіка, і взагалі всі другі прикмети людського мозку з винятком ваги; вагою він два рази менчив від людського.

Покінчивши свої розсліди, учені університету в Синсинаті поділять увесь мозок малпи на вузенькі пластинки і вишлють ріжним другим медичним школам для розслідів. Кістяк малпи будуть переховувати в анатомічнім музею медичної школи в Синсинаті. Шкіру малпи випхають та виставлять.

Тарзан мав сім літ, коли він помер на запаленнє легких. Пійман його в Африканських лісах французької кольонії Конґо французькі мисливці, уловлюючі за звіринюю для звіринців. Мав він тоді три роки. Його привезено на продаж до Лондону, де один театральний предприємець так здивувався інтелігенцією малпи, що купив її для своєї жени на домашнє звіря. Пізнійше держав він малпу в своїм мешканню в Ню Йорку і навчив її їсти при столі з усіми манерами джентельмена.

ПРОБА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЛЯ ЗАПОМОГИ СТАРОМУ КРАЄВИ.

На пятницю, дня 27. мая, скликував „Нюарський обєднаний комітет для помочі Україні" збори до Філадельфії в цїли обєднання запомогової акції для старого краю. Аранжери просили всі комітети, що займаються ратунковою акцією. На збори, заповіджені до Готелю Континентал на годину 9. рано, зявилося усего 8 людий, з чого лише 3 було зпоза Філадельфії, а саме: д. Василь Кузів від імени нюарського комітету, д. М. Січинський від імени Федерації Українців, та д. Бінашевський від комітету в Дітройт. З місцевих були присутні: д. Т. Грицей, з рамени Українського Народного Союза, щоби приглянутися, чи почата акція буде безпартійна; д. Пеленський, др. Коваль, д. Штогрин та А. Бучацький.

З огляду на те, що на збори зявилося таке мале число учасників, зібрані, переждавши до 12. години, постановили отворити не зїзд, але мітинґ. Отворив його д. Кузів, пояснивши, що ходить; потім зроблено перерву на обід.

О пів до другої по обіді почали наради наново. Д. Грицей заявив, що як наради будуть безпартійні, то він буде брати участь в зборах та відповідно до сего поінформує Український Народний Союз про хід і цїли нарад.

Присутні упросили на предсідателя д. Грицея, а на секретаря д. Січинського. Ухвалили, щоби утворити комітет в цїли несення помочи старому краєви і оперти його на старих організаціях; сей комітет має лишити гроші в руках місцевих комітетів, а давати їм тільки напрям та помагати літературою та пропагандою. Потім вибрано зпомежи присутних комітет з 3 людий, який має вести акцію далі.

ПІЙМАЛИСЯ, БО ВТІКАЛИ В ХИБНІМ НАПРЯМІ.

В пятницю по полудни недалеко від найлюднійшого в Ню Йорку перехрестя Бродвею з 42-ою вулицею розлялися з одного дому крики о поміч. З усіх усюдів стали маси цікавих бігти в напрямі сього дому. З товпою бігло двох детективів і кількох других полісменів. Біжучи, вони завважали, що сотки людий біжить в однім, а трох людий біжить в другім напрямі. Вони зараз заарештували сих трох мущин, а заарештувавши стали шукати, за що вони їх арештували. Показалося, що три втікачі лиш що напали і обрабували реставратора.

НІМЦІ І ПОЛЯКИ ДАЛІ ВОЮЮТЬ НА ГОРІШНЬОМУ ШЛЕСКУ.

ПАРИЖ, 30. мая. — На Горішньому Шлеску був кілька днів спокій, а тепер відновились бої між Німцями і Поляками.

Тутешня газета „Матен" одержала телеграму, котра доносить:

Поляки і Німці були заключили розем, але в понеділок його зірвали Німці, нападаючи на Поляків на 25-кільометровому фронті.

Німці вдарили на отсі села: Морковіц, Проскав, Боровіян, Магдамузле Кляйн, Станіш і Камерен. Поляки в многих місцях відбулись, але битви тривають ще дальше.

Німці кажуть, що се Поляки зірвали розем і перші напали на них.

ЛЄНІН СТВЕРДЖУЄ БАНКРОТСТВО КОМУНІЗМУ І ДОМАГАЄТЬСЯ ПОВОРОТУ ДО КАПІТАЛІЗМУ.

РИҐА, столиця Латвії, 30. мая (Есосієйтед Прес). — Сюди прийшла пряма телеґрама з Москви, з независимих жерел, яка доносить, що російський совєтський премієр Микола Лєнін заявив учера, що КОМУНІЗМ ПОПАВ В ПОВНЕ БАНКРОТСТВО і зажадав, щоби Всеросійський Центральний Виконавчий Комітет потвердив НЕОБМЕЖЕНИЙ ПОВОРОТ КАПІТАЛІЗМУ І ВІДКЛИКАННЄ ДО РОСІЇ КОНСТИТУЦІЙНИХ ДЕМОКРАТІВ (кадетів) ТА ІНШИХ ПАРТИЙ ДЛЯ ПОМОЧІ ПРИ ВІДБУДОВІ ДЕРЖАВИ.

Телеґрама з Москви доносить, що Лєнін предложив слідуючу написану резолюцію:

„З уваги, що показалось на ділі, що комунізм зійшов до повного банкротства, і щоби зберігти ідею комунізму на будуче, і найти дорогу без занадто великої зміни політики, з пропасти, в яку комунізм кинув край, заявляється, що ПРИЗНАЄТЬСЯ КАПІТАЛІЗМОВИ НЕОБМЕЖЕНУ СВОБОДУ, та що завізветься конституційних демократів і представників „практичної (реальної) політики", щоби зачала працю для відбудови держави".

Телеґрама доносить, що ся пропозиція викликала небувалу бурю, але не подає, чи її принято.

Відомостий, які подала ся телеґрама, не було в урядових большевицьких звідомленнях, але теж не одержано з других жерел нічого такого, що могло-б потверджувати се донесенє.

Російське совєтське правительство відкинуло пропозицію англійсько-голяндсько-бельґійського нафтового товариства на одержанне концесій в Грознім і в Баку. Донині російське совєтське правительство не дало нікому ані одної концесії.

М. Ломов, член Висшого Совета Народного Хозяйства, промовляючи недавно на економічнім конґресі, який відбувся в Москві, сказав, як подають російські газети, котрі тут одержано, що досі Росія не мала жадних дійсних пропозицій в справі уділення концесій.

Він сказав, що навіть найцінніші концесії годі як слід розголосити, щоби звернути на них увагу капіталізму при теперішніх відносинах в Росії. Росія тепер занадто відтята від західної Европи, аби могла розвязати се тяжке питанне.

М. Ломов згадав про кілька англійських і канадійських компаній, котрі хотіли концесій на вируб лісів на півночі, але не згадував нічого про Вашінґтона Д. Вадерлипа у звязи з тими пропозиціями.

Відповідаючи на питанне, Ломов сказав, що ще не підписано жадної умови з Вандерлипом в справі Камчатки, бо ся справа доторкає американсько-російського торговельного договору.

Далі Ломов сказав, що Росія ведкинула богато предложень у справі концесій від німецьких фірм, котрі хотіли концесій на уґле і зелізо, а також від Французів, котрі хотіли побудувати фабрику автомобілів в Петрограді.

НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО МАЄ СКОНФІСКУВАТИ ПЯТУ ЧАСТЬ МАЙНА ГОРОЖАН НА СПЛАТУ ВОЄННОГО ВІДШКОДОВАННЯ.

БЕРЛІН, 30. мая. — Нове німецьке правительство відбуває щоденні засідання, радячи над способами, як сповнити зобовязання супроти аліянтів.

В середу (1. червня) має премієр Вірт зложити в сій справі важну заяву. В сій заяві він імовірно має сказати, що німецьке правительство забере 20 (пяту часть) майна німецьких горожан на сю ціль і предложив плян, як сю конфіскату перевести в діло.

НІМЕЧЧИНА ЗАЧИНАЄ ПЛАТИТИ ВОЄННЕ ВІДШКОДОВАННЄ.

ПАРИЖ, 30. мая. — Німецький амбасадор у Франції, др. Маєр, явився в бюрі комісії відшкодовань і зложив у нотах німецького державного скарбу потверджених німецькими банками, 840 міліонів золотих марок.

Комісія відшкодовань досі одержала вже в чеках від Німеччини 150 міліонів золотих марок.

РАДІСНЕ ПРИВИТАННЄ БРИТІЙСЬКИХ ВІЙСК НА ГОРІШНЬОМУ ШЛЕСКУ.

ОППЕЛЬН, Горішній Шлеск, 30. мая. — Сьогодня прибув сюди перший батальон британської армії. Його привитали сотки німецьких дітий, закидуючи їх цвітами.

Публика зібралась по улицях і витала англійське військо радісними окликами.

Німецька зелена поліція віддала англійській армії поздоровленє, а потім, усміхаючись відійшла до своїх обовязків.

Як військо ішло улицями міста, з кождого вікна поливали хустинки і женщини кидали цвіти на жовнірів, з котрих деякі плакали.

Італійське військо хоче співділати з Британцями. Сподіваються, що до тижня вони виправляться проти польських „повстанців".

ФРАНЦІЯ ЗБИРАЄ ВІДОМОСТИ ПРО ГОРІШНІЙ ШЛЕСК.

ПАРИЖ, 30. мая. — Французьке правительство хочи приготовити всі потрібні матеріяли про справу Горішнього Шлеска ще перед зібранням алянтської Найвисшої Ради в Бульонь.

Для сеї цїли воно утворило спеціяльну комісію при міністерстві заграничних справ.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сити і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВІ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

СПРАВА РОЗБРОЄННЯ.

Мала група американських сенаторів під проводом сенатора Бори боролася довгий час за зменшенням морських зброєнь зі сторони Злучених Держав. З першу виглядало, що боротьба їм не поведеться, бо з усіх сторін давалися чути голоси за більшою фльотою.

Одні казали, що Америці треба фльоти, яка не булаб гірша від ніякої фльоти у світі. Другі голосили, що Америка мусить мати фльоту, яка дорівнювалаб всякій фльоті у світі. Ще инчі пішли ще дальше і радили будувати фльоту, яка перевисшалаб всяку фльоту у світі.

Американський уряд через довгий час немовби стояв за прихильниками великої фльоти. Від якогось однак часу, здається, баччучи, що опозиції в сенаті не зломить і баччучи, що продовженнє дебати лише пошкодить урядови, бо поширить симпатиї серед народа за відкиненою урядом пропозицією, завернув з місця; немовби на знак, даний чарівною поличкою, усі прихильники уряду стали прихильниками скликання межнародної конференції, зміряючої до зменчення морських зброєнь.

Що настрій серед американського народа проти великих видатків росте, се показує хочби факт, що недавна конференція презбитеріянської церкви заявилася за зменченнем американської фльоти та скликанням межинародної конференції для розброєння.

Що невеличка група щиро справді відданих людий може зробити, показується з того, що порушена групою сенатора Бори справа уже найшла відгук на межинародній сцені; в англійській палаті послів уже розбирано її послами та представителями уряду.

КРІЗА НА ЗАКАРПАТТЮ.

На основі нових Закарпатських часописів, можна вже виробити собі ясніший образ теперішного політичного положення на Закарпаттю, яке виникло у звязку з демісією губернатора др. Жатковича.

Др. Жатович ще не цілком уступив і веде живі переговори з чеським урядом. Президент Масарик демісії др. Жатковича не приняв. Так само симпатично до особи губернатора відноситься міністер закордонних справ др. Бенеш. Головну аґітацію проти губернатора др. Жатковича ведуть кацапи.

Політична плятформа, на основі якої переговорює др. Жатович є слідуюча:

1. Всі часті руської области мають бути обєднані в одну автономну одиницю;

2. Вибори до сойму мають бути розписані по змозі негайно;

3. До часу виборів адміністрація Закарпаття має бути вповні автономна і від пражського уряду независима;

4. Всі державні маєтки негайно мають перейти під управу автономного уряду Закарпаття, а мають бути виняті з під компетенції чеських міністрів. Так само необхідно є приспішення переведення земельної реформи.

Конституція і виборчий закон для Закарпаття можуть бути ухвалені тільки за згодою населення;

6. Губернатор Закарпаття має бути не лише репрезентаційною фігурою, а має посідати відповідні свому урядови права.

Треба надіятися, що на основі сеї плятформи дійде до порозуміння між чеським урядом і независимим громадянством Закарпаття. Сего желають собі з душі всі верстви нашої суспільности.

Іван Франко.

НЕ СЛІД УСЯКОГО ЛЮБИТИ.

Не слід усякого любити без розбору.
Як добрі щепи садівник плекає?
Так, що всі зайві паросги втинає,
Щоб добрі соки йшли все в гору, в гору.

Господь сказав: „Яка тобі заслуга,
Коли кохаєш свого брата, друга?
А ви любіте своїх ворогів!"
Подумай добре, що Господь велів!

Не мовив: „Моїх ворогів любіте!"
Отсе, брати, ви добре розумійте,
Що ворог божий, ворог правди й волі
Не варт любови вашої ніколи.

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО ПІД ПОЛЬСЬКИМ ЯРМОМ.

Польські власти львівського університету відкидають домагання українських студентів. — Зїзд і ухвали Українського Студентського Союза. — Польські власти розвязують Український Студентський Союз і конфіскують його ухвали. — Фарисейство польських студентів. — Заборона викладів товариства ім. Петра Могили. — „Польська опіка" на Міжнароднім Студентськім Зїзді в Празі.

(Від власного кореспондента).

Я писав Вам недавно про меморіял українських студентів, в якім вони предложили польським властям львівського університету свої домагання. Ті домагання були дуже скромні: українські студенти домагалися, щоб у львівськім університеті привернено тільки ті права, які мала українська мова за австрійських часів.

Польща — як се на ново ствердила Рада Союза Народів — держить Східну Галичину тільки в **воєнній окупації**, а по міжнародньому праву воєнний окупант не має права нарушувати дотеперішних прав населення.

Так і Польща не має права касувати прав української мови в львівськім університеті.

Одначе Польща в нищенню українського народу не держиться ніякого права, тому скасувала всі права української мови в львівськім університеті і не думає їх привернути.

Польща каже, що львівський університет є польський, хоч Рада Союза Народів ствердила, що Східна Галичина не є часть Польщі.

Польські власти львівського університету сказали українським студентам: „Ми вам робимо ласку, що хочемо вас примити на наш польський університет. Як хочете, то користайте з тої ласки. Але прав ніяких не дістанете. Для сього треба було виграти війну!"

Діставши таку відповідь, українське студентство з цілої Галичини зібралося 23. цвітня у Львові на зїзд, який скликав „Український Студентський Союз". Ухвал сього зїзду не можу вам дословно подати, бо в львівських українських газетах **сконфіскованo** і ті **резолюції зїзду**, які відносяться до справи львівського університету і **комунікат** Головної Ради Українського Студентського Союза, виданий на основі тих резолюцій.

Резолюції, ухвалені на зїзді, представляються так:

„1) Сконфіскована.

„2) Сконфіскована.

„3) Українське студентство з радістю витає всі дотеперішні змагання в справі заснування і введення в житє українських приватних університетських курсів, що на разі мусять заступити український університет і инші висші школи.

„4) Українське студентство взиває всі політичні і освітні чинники нашої суспільности та всі українські студентські організації, щоби не входили в ніякі зносини з властями львівських висших шкіл.

„5) Рівночасно звертається до загалу студентства з зазивом, щоби воно безоглядно і непохитно придержувалося тої ухвали (далі сконфіскованo).

„6) Українське студентство звертається до всеї української молодіжи у всіх висших наукових заведеннях в краю й заграницею, щоби станула до активної й солідарної боротьби за український університет і своїми виступами як в краю так і на чужій території помагала в боротьбі передовсім за український університет у Львові."

Що сконфіскованo в резолюціях і комунікаті Українського Студентського Союза, про се можна посередно довідатися з **польської преси**. Вона пише, що на зїзді українського студентства ухвалено не вписуватися на львівський університет доти, доки не будуть привернені права української мови в університеті. Далі пише вона, що в комунікаті взиваються всіх українських студентів, які вже вписалися на львівський університет або політехніку, щоб вони до 7. мая **виступили** з сих шкіл, бо инакше будуть побоювані як зрадники національної справи.

Польські власти **пімстилися** на українськім студентстві за його становище тим, що **розвязали** „Український Студентський Союз".

* * *

Польська молодіж, як звичайно, знов виказала своє фарисейство в українській справі.

Щоби показати перед світом свою „прихильність" до Українців, польські студентські організації ухвалили, що вони нічого не мають проти приняття Українців на **польський** (чуєте, **польський!**) університет у Львові. При сім висловлюють надію, що „або пільні взаємини уложаться в дусі порозуміння і такої співпраці, яка відповідала би безполітичному науковому характерови **польських** висших шкіл".

Розумієте?! Поляки зрабували Українцям цілий край і разом з тим львівський університет, а тепер хотять, щоб українська молодіж з тим рабунком погодилася!

Ся ухвала — як уже сказано — призначена для **заграниці**.

А для відносин в львівськім університеті є **инша** ухвала, яку ухвалили польські **здемобілізовані** студенти. Вони ухвалили, що в часі, коли ще деякі польські студенти служать в армії, **не сміють приняти до університету ті, що не сповнили обовязку військової служби в польській армії**. Се відноситься до Українців, бо вони **не служили** в польській армії. Коли-б їх принято до університету, здемобілізовані польські студенти заповідають **страйк польського студентства**.

Для **заграниці** є ухвала, що польські студенти годяться на приняття Українців до львівського університету, а для **польських університетських властий** є друга ухвала, що вони не сміють приймити ані одного Українця.

* * *

Рівночасно польські власти **заборонили** виклади українського „Товариства наукових викладів ім. Петра Могили, мотивуючи заборону тим, що оголошені виклади мають характер університетських курсів. Боже борони, щоб український студент міг десь чогось навчитись!

* * *

Я вже вам писав про **Міжнародній Студентський Зїзд** в Празі, на якім представництво українського студентства принято до Міжнародного Студентського Союза як **надзвичайного** члена. Приняття на правах звичайного члена, через ворожість части делеґацій годі було добитися.

Польське представництво на зїзді голосувало за тим, щоби Українців приняти на правах надзвичайного члена. Сим хотіло воно показати перед світом свою „прихильність" до Українців.

Одначе яка щира була ся „прихильність", видно з того, що польські газети зараз розголосили, що польські студенти підперли українських під умовою, що **українські згодилися на ту границю між Польщею й Україною, яка означена мировим договором в Ризі.**

Ся відомість **неправдива і видумана**. Делеґація українських студентів на зїзд в Празі заявляє, що ані польські студенти такого домагання українським не ставили, ані українські не були би на нього згодилися.

Сю неправдиву відомість пустили польські газети в світ на те, бо їм конче хочеться переконати світ, що є такі Українці, які годяться, щоби Польща панувала над українськими землями.

* * *

І так українські студенти в Галичині далі є позбавлені змоги вчитися в львівськім університеті. Се є плянова політика Польщі, щоби між Українцями не було інтеліґенції, яка була би провідниками народу в боротьбі з польським ярмом.

Отвирайте Американцям очи, як Поляки, які в Америці представляють себе як лицарі свободи й культури, замикають Українцям доступ до науки.

Гайдельберґ, 4. мая 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

ШЛЕСЬКА ПЕРЕСТОРОГА.

(Надіслана стаття).

До війни були в Европі імперіялізми: анґлійський, французький, німецький і російський.

В принціпі всякий імперіялізм противиться демократичному духові і грозить поневоленням меньших народів. Крім цього імперіялістичні стремління являються безнастанною небезпекою для загального миру, бо скорше чи пізнійше мусить прийти до зудару імперіялістів-конкурентів. Таким страшним зударом була остання велика війна.

І тому всякий культурний, свободолюбивий чоловік, а Українець тим паче, мусить бути рішучим ворогом усяких імперіялістичних стремлінь.

Та всеж таки европейські імперіялізми: анґлійський, французький і німецький мали за собою коли не історичну традицію то якісь сучасні економічно-культурні підстави. Анґлія вказувала на свої кольонії, Німеччина на добробут своїх горожан і т. д. і це давало хоч деяке виправдання їхнім змаганням; мовляв, уміємо господарювати і тому хочемо нових ринків для своєї енерґії.

Остання війна відсунула покищо на бік два імперіялізми, а саме: російський і німецький. Перший базувався на величезній території, на сотні підбитих народів, на претенсії бути опікуном славянства й православія, другий на безперечних, кольоніальних заслугах для культури, на несподівано великім розвитку індустрії та на матеріяльнім добрі німецького народу.

Оба ці велитні лежать нині, повалені на землю, а будучність покаже, чи вони піднимуться, чи ні.

Та за те на їх місце висувається новий, куди гірший імперіяліст — Польща.

Тамті мали за собою, як вище сказано, деяке виправдання: мали силу, це були велитні. Польща має тільки хороблиі претенсії, манію великости, апетит божевільного, — більш нічого.

До війни вміла вона обріхувати цілий світ, вдавала невинну вівцю, котру безмилосерді різники ведуть на „заколенє", жертву московської і германської ненажерливости. А тепер, коли побідоносний світ повірив у її обуду і позволив їй воскреснути з мертвих та ще подав помічну руку, щоб вона могла викарасткатися з ганебного барлогу, в якім більше ніж сто літ лежала, вона з невинної овечки нараз перемінилася в в кровожадного вовка, а прямо в якусь апокаліптичну бестію, котра, колиб тільки могла, то цілу Европу загорнулаби в свої лабети.

На Україні, з окрема на східній Галичині спрібувала вона гостроти своїх кіхтів і зубів та витривалости свого жолудка. Це не була війна Галлера з галицькою українською армією, це були якісь неронські гриця в політичному колізею. А культурний світ, замісь спинити цю різню, це мордування непозвинних жертв, посилав Польщі поміч, в грошах, амуніції, одягах, в ґенералах, тощо.

Особливо Франція взяла з тим поганім злочині важкий гріх на свою совість і за те вона мусить колись відповісти перед світом.

Польський імперіяліст, побачив, що „інтерес ідзе", що в двайцятім столітю можна бути такимже звіром яким був Ярема в XVII, почав тепер дальший акт свого імперіялістичного наступу — він пішов на Шлеск, який на основі верзайського миру й переведеного плебісциту повинен був у цілости остатися при Німеччині. Польща хоче загарбати на Шлеску те, що там зробили Німці за кільканост літ своєї культурної праці. Хоче шлеським вуглем, копальнями, фабриками, богатими городами пожити хоч кілька літ, як кілька місяців живе українською пшеницею та борисланською нафтою, хоче в той спосіб поправити курс своєї марки, за котру Німці навіть шість феників не хочуть платити і котрої не нотує ні анґлійська, ні французька, ні італійська біржа прямо тому, бо її вартости годі математично означити.

Саме тепер ідуть бої польських банд, а властиво переодягненого за бандитів реґулярного війска (здебільшого тих самих ґаллерівців що мордували східну Галичину) з німецьким мирним населенням та з військами антанти, які на Шлеску робили службу інспекторів публичного ладу та політичної справедливости.

І сі війска соромно подаються перед побідоносним польським імперіялістом.

Чим отся нова драма скінчиться, заки мій лист дійде до ваших рук — годі предвидіти.

Можливо, що в такий спосіб Поляки виторгують від антанти деякі уступки на свою користь на кошт Німців та на сором верзайського договору, а тоді і припинять небезпечну гру, а можливо, що пічнеться нова заверуха на сході. Бо сумніву нема, що коли Полякам поведеться загорнути Шлеск, то вони звернуться проти Чехів та поможуть Мадярам такий самий ґвалт поповнити на колишній Угорській Руси, щоб той шматок автономної України відірвати від толерантної Чехії та кинути її на дальше поневолення нетерпимого Мадярона.

По Тешині й Ужгороді прийшовби останній удар для Львова й Тернополя, Як на Шлеску по плебісциті, так у Східній Галичині перед загальним голосованнем вони старалибсь створити для себе стан фактичного посідання, сильнійший від усяких правних підстав. Тому то Шлеска авантура єсть новим грізним „моментом" для антанти, для світового мира і для нас Українців. Ми повинні доложити всіх зусиль, щоб відвернути від себе цей останній намірений на нас удар Польщі, бо незабаром може бути за пізно.

І як раз тому з жалем треба дивитися на наше політичне розбиття, на нашу руїну й анархію, на безсильність нашої дипльоматії.

Що йно тепер видно, пощо Пілсудський загнався був аж у Київ і чому Поляки заключили злощасний для нас мир у Ризі. Звязані по рукам і ногам, позбавлені дипльоматичних аґенд і гроша, без котрого нічого зробити не можна, стаємося траґічними видцями своєї власної недолі.

Одиноку реальну силу представляють наші селяне-повстанці та вони зайнятні боротьбою з большевиками, котрі поза своєю фанатичною програмою не бачать тої небезпеки, яка грозить не тільки нам, але й їх істнуванню, бо імперіялістична Польща се найстрашніший ворог усякого, хоч би як поміркованого демократизму.

Verax.

ДОПИСІ

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Бейонська громада при роботі.

Заходом української парохії в Бейон, Н. Дж., відбувся в суботу, 21. мая б. р., величавий концерт в гали „Промислового У. М. С. А." Цілию сего концерту було запізнати чужинців, зглядно Американців, з українською культурою, з українською піснею, і сю ціль бейонські Українці вповні осягнули. Як видко, аранжери добре розуміли своє завдання, коли до виступів в концерті старалися втягнути як найкращі сили.

Пан Томансон, секретар „Промислового У. М. С. А.", отворив концерт короткою річевою промовою, закликуючи бейонських Українців і Українок, аби користали з вигод, які дає се товариство. По нім говорила коротко до українського жіноцтва пані Гордон, урядничка „Y. W. C. A." Бейонський парох, о. Добротвор, переповів обі ті бесіди в українській мові, а по анґлійськи пояснив Американцям, що концертуючі аматори се переважно робітники, котрі перед кількома годинами були заняті тяжкою працею по фабриках. Притім він вказав також на співолюбність українського народу.

Яке-ж було здивоване Американців, коли на сцену появився в народних українських строях нюйорський Український Хор під проводом п. Т. Онуфрика і відспівав „Бандуру" Г. Давидовича, що годі повірити, аби непрофесійні співаки могли так чудово співати. Коли Американці почули спів панни М. Корінь або п. Ігн. Палажія, то їх сумнів перемінився в явне переченнє щодо непрофесіональности тих аматорів. В наслідок того вони зверталися до близше сидячих Українців за ріжними інформаціями.

Найбільше здивоване і заінтересоване серед зібраних Американців викликав своєю грою на скрипці наш дитина-скрипак Осип Д. Стеткевич. По разних, довго невгаваючих оплесках випитувалися Американці про цілу біоґрафію молоденького скрипака, а були навіть декотрі такі зацікавлені, що задержалися по скінченню концерту, аби близше познакомитися, як вони казали, з „дитиною-скрипаком".

Осип Д. Стеткевич.

Про сей концерт писали кілька разів місцеві американські часописи, а одна з них помістила навіть фотоґрафію нашого малого артиста. Годі тут наводити або хоч переповідати все те, що про український концерт в Бейоні писали тамошні часописи. Для характеристики я позволю собі подати тут лиш одну новинку, надруковану в щоденнику „Бейон Інінґ Нюс" (з понеділка, 23. мая 1921), ся новинка звучить дослівно так:

Ukrainians Give Great Concert in New Y. M. C. A.—Youthful Violinist Scores Big Hit With Large Crowd.—Capacity of Building Tested.

The auditorium of the Industrial Y. was again crowded to the doors Saturday evening when the Ukrainian Community of this city gave its first entertainment and concert.

Little Joseph Stetkewicz, the ten-year-old violinist, who comes from a family of musicians, was the hit of the evening. It was his first appearance in Bayonne and he was given a royal welcome. The youngster is considered a marvel by some of the greatest teachers of violin in this country. He is now studying under Max Olanoff who was a pupil of Prof. Auer, who was also the instructor of Misha Elman.

Another feature was the singing of Maria Korin, of Yonkers, who is the possessor of a fine soprano voice. Ignatius Palaxy also rendered a number of baritone solos in fine voice. The New York Ukrainian Chorus rendered a number of folk songs and there were addresses by Mr. Tomanson, the Americanization Secretary of the "Y" and the Rev. Dobrotvor, pastor of the Ukrainian Church.

По українськи:

Українці дають великий концерт в новім У. М. С. А. — Молоденький скрипак зискує великий успіх перед чисельною публикою. — Випробуванне містоти будинку.

Саля Промислового „У" була знова виповнена по самі двері в суботу вечер, коли українська громада нашого міста давала перший свій вечерок і концерт.

Малий Осип Стеткевич, 10-літний скрипак, котрий походить з музикальної родини, вибився на перше місце того вечера. Се був перший його виступ у Бейоні, а присутна публика зробила йому королівску овацію. Деякі з найбільших учителів на скрипці в сім краю уважають сього хлопчину за чудо. Його учить тепер Макс Олянов, бувший ученик проф. Ауера, що був також учителем Міші Ельмана.

Іншою визначною появою був спів Марії Корінь з Йонкерс, котра оружує красним сопрановим голосом. Ігнатій Палажій, котрий також відспівав кілька гарних творів, має рівнож гарний барітоновий голос. Нюйорський Український Хор виконав кілька народних пісень, а крім того виголосили промови: Мр. Томансон, американізаційний секретар „У", і о. Добротвор, парох української церкви.

Не можна тут не згадати про успіх промови п. О. Ревюка, редактора „Свободи" в анґлійській мові, в котрій він дуже гарно й інтересно змалював в короткости історію українського народу і його індивідуальність. Якась пані стенографувала цілу промову п. Ревюка, а всі Американці й Американки слухали її з очевидним заінтересованнем. Такі промови певно більше принесуть користи українській справі ніж

всі другі балачки по партійних вічах.

Пані Зволинська віддекламувала з чуттєм і зрозумінням поему Т. Шевченка „Наймичка", чим доказала, що український нарід і на тім поли не остає по заду.

Пан Томансон перед закінченнем концерту виказав свою зичливість бейонським Українцям, взиваючи присутних гостий до зложення добровільних датків на покриттє коштів концерту і на сироти у старім краю. Комітетові, перейшовши з капелюхами по гали, принесли 44 доляри і 47 центів; перед концертом самі бейонські громадяни зложили 134 доляри і 25 центів, разом 178 долярів і 72 центи. На покриттє коштів концерту видано 160 долярів і 13 центів. Оставшу суму, 18 долярів і 59 центів, і жертву о. Добротвора 10 долярів (разом $28.59) вислано для воєнних сиріт у старім краю, на руки о. В. Лициняка, Домініканська ч. 11, Львів.

Честь Вам, бейонські Громадяни, а зокрема о. Добротворови, п. Л. Бачинському і прочим комітетовим, що не пожалували заходів до такої благородної цілі.

Учасникам, аматорам і аматоркам належиться щиро-сердечна подяка, що на кождий поклик для народної справи не відказуються дати свою поміч.

Для закоручення своєї дописи подаю тут ще коротенько денкі, не зазначені висше, програмові точки згаданого концерту і деякі поміченя: Отже: Український Хор з Ню Йорку співав по черзі: „Америка" („Май контри"), „Далека-Ти а близька нам" С. Людкевича, „Бандуру" Г. Давидовського, „Обжинки" Ф. Колесси (яко надатак до сеї точки частину „Кобзи" Г. Давидовського) і „Ще не вмерла Україна". Сей хор є доволі вишколений і зіспіваний, а його спів був би зробив богато красше враженнє на американську публику, як би вибрано було короткі пісні, а не співано самі довгі вязанки, яких Американці не звикли чути на своїй сцені навіть у зрозумілій їм мові. Довге співанне мучить співаків, а учасники концерту, не розуміючи слів, судять співаків, котрі через своє умученнє не можуть витягнути висших нот. Отже моя гадка така, що довгі вязанки наших народних пісень ліпше би було розложити на кілька програмових точок, аби співакам дати часу до віддиху та викликати красше враженнє на гостий.

Панна Марія Корінь співала по англійськи „Поцілунок" і „Услиши Господи молитву мою", а по українськи „Ой одна я одна" і „Утоптала стежечку через яр", а крім того пісню „Минули літа молодії" в супроводі скрипки і фортепяна. Пан Палажій співав по англійськи „Мандрівець", по італійськи прольог з опери „Паліячі", а по українськи „Мені однаково" і ще одну англійську пісню. Маленький скрипак Осип Д. Стеткевич відіграв „Першу арію і варіацію" Беріота, „Менует" Бетовена, „Вязанку українських пісень" Присовського і одну „Мазурку". Фортепяновий супровід виконала панна Віра Стеткевич. Усі виконавці сього концерту, включаючи і солістів, були в гарних українських строях, що у великій мірі подобалося було присутним Американцям.

На салі було понад 600 людий, а з того трета часть Американців, котрі сиділи в перших кількох рядах.

Гість.

ДОПИСЬ З БЕРЛІНА.

(Від власного кореспондента).

З тої пори, як на чолі посольства У. Н. Р. в Німеччині став др. Роман Смаль-Стоцький, палата при Кронпрінценуфер ч. 10 ожила. По четвергам відчиняє вона свої двері для так званих посольських чаїв, на яких читаються актуальні реферати та ведуться оживлені розмови між видніймими представниками українського громадянства та чужими гостями. В останній четвер, себто дня 4. мая н. ст. відбулася в посольстві нарада на тему економічної відбудови України, в якій взяло участь коло 50 запрошених осіб.

Нарада ця довела до зорганізованя комісії, яка зараз таки поділилася на чотири секції, вибрала для кожної із секцій окремий виділ, а на провідника пленум покликала звісного економіста, бувшого посла У. Н. Р. в Німеччині д. М. Порша. Секції негайно приступили до праці. Перед ними лежать питання: аграрне, промислове, монетарне, банкове, комунікаційне, архітектурне й богато других і сподівитися треба, що всі вони знайдуть у членах секцій фахових і пильних працьовників, бо кожному з нас лежить на серці добро рідного краю і кожний рад-би на ту велику руїну вернути, не лиш з охотою до праці і з доброю волею, але і з готовим, зрілим пляном роботи. На яких прінціпах побудують поодинокі секції свої пляни відбудови України — годі нині сказати. Але з першої пленарної наради вносити можна, що більшість буде за задержанням приватної власности, за нормальним сільським господарством, за свобідною торговлею, за допущенням чужого капіталу, на скільки він буде потрібний до створення здорових фінансових умов на Україні і до розбудження економічної енергії народу і т. д.

Побажати-б треба, щоб наради числилися більше всього з фактичним станом нашого краю і з реальним життєм народу, а не строїли своїх плянів виключно на научних теоріях і тезах чужих економістів.

Дня 11. мая розпічнеться в салях посольства У. Н. Р. курс українознавства для тутешньої університетської молоді викладом Богдана Лепкого на тему, що таке література і що історія літератури та яке їх відношення до других галузів наук. Ча цих курсах викладати-ме др. Василь Сімович українську мову та граматику, б. посол Порш економію, а др. Кузеля етнографію. Виклади ці мають заступити що найважнійше з того, що втратили наші університетські студенти, не маючи доступу до „алме матріс" у Львові Камянци та Київі. Посольству У. Н. Р. належиться дяка, що воно радо пішло на зустріч бажанням української студентської громади, а від слухачів жадати треба, щоб вони пильнійше вчащали на виклади, ніж це діється у Відні, бо через брак витрівалости пропадає в нас неодно гарне начинання.

Отся оживлена громадянсько-культурна діяльність посольства У. Н. Р. в Німеччині викликує в нас, на жаль, одну тільки гірку замітку, а саме, що ми „пізний Іван".

Хібаж всього не можна і не треба було робити скорше, перед двома роками, коли посольство обудувало великими фондами, коли наша справа стояла куди краще ніж нині і коли з отсих гарних начинань могли бути сейчас реальні, корисні може навіть дуже корисні вислідн.

Та: краще пізно, як ніколи.

Друге вогнище тутешнього еміграційного життя, це редакція „Українського Слова". Завдяки невтомній праці редактора д-ра Кузелі й співробітників, а з другого боку завдяки матеріяльній підмозі своїх (це треба підчеркнути!), хоч дуже нечисленних одиниць, часопись щасливо перетрівала перші дитячі недуги. Число співробітників росте, дописі з усіх наших земель, а навіть з далекого світа (прим. з Манчжурії), свідчать про довіррря, яке сей орган самостійницької, щире народньої думки добув, листи-ж таких діячів як д-р. Яр. Ок. і другі виставляють як найгарнійше свідоцтво, що „Укр. Слово" єсть дійсно словом українського народу. Не тільки інтелігенти, але й безталанні наші полонені горнуться до цеї часописі, і, побажати-б треба, щоб загал численною передплатою допоміг їй вдержатися на ногах, щоб вона осталася й на дальше на тутешньому ґрунті прибуною вольної думки та щире української орієнтації.

„Укр. Слово" поширило значно свій обсяг та приступило до видавання дешевої бібліотеки, щоб нашим емігрантам, особливож полоненим хоч у рідних годи дати в руки свою дешеву брошуру, бо книжки тепер дуже подорожіли.

Українське мистецтво прилилося в хорі д. Турули, особливо спів і національний танець. Останній концерт у Ванзе був справжнім тріюмфом не тільки хору й його діріґента, але й нашої народньої пісні. Німецька критика висказалася про цей концерт дуже похвально, так що навіть вирнула ідея окремої української школи співу в Берліні. На жаль зачуваємо про якісь непорозуміння між виділом хору а його діріґентом. Кажемо: „на жаль", бо розвал хору бувби великою втратою для української музичної культури. Д. Турула підготовлює Ніщинського „Вечірниці" і Лисенкову оперу „Ноктурн" і тому йому треба йти в поміч, а не кидати каміння під ноги, бо виставленнє української опери в Берліні, це єсть річ байдужа. Діріґента знайти не важко, але як нема другого Кошиця, так і другого Турули немає. Тож остерігаємо декого, щоб простяг руку до згоди, бо зруйнувати не важко, але й не легко щось нового сотворити. Це бачимо на нашій загальній справі. Не важко було викликати повстання, та не легко його тепер повернути на добро нашому народові і рідній країні.

Коли про мистецтво мова, так треба згадати, що вистава Винниченкової драми „Чорна пантера і білий медвідь" не мали успіху в Берліні. За те мають успіх переклади наших оповідань які радо друкують тутешні що найповажнійші часописі. Перелоєжено чимало з Коцюбинського, Франка, Лесі Українки і Богдана Лепкого. Два вірші Лепкого в німецькім перекладі виголосила нім. поетка Шарл. Вутцкі на концерті у Ваннзее...

А тепер спитає хто, пощо того всього, коли дома ллється кров і люди гинуть безнайдійно?

Такі думки насуваються кожньому з нас, коли він не втратив серця для рідної справи і це його важка, тиха драма.

Але з другого боку не забуваймо, що всьо, що твориться для українського життя і для рідної справи має своє, коли не безпосеердне, так посередне значиння: Підтримує енергію емігрантів, образує їх та приготовляє до роботи, коли вернуть до дому, підтримує наш потапаючий корабель на розбурханих хвилях світового океану і т. д.

Добра і щира праця не пропадає марне і сумніву нема, що найгірше роблять ці, котрі нічого не роблять. До них приложиться слова евангельської притчі про закопаний талан.

Б.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Буковина", від. 14, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться о 8-мій годині вечером в середу, 1. червня, в гали У. Н. Дому під ч. 217 Н. 6-та улиця. На порядку нарад приниманнє нового статута. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Гунька, предс.; М. Станчанський, секр.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИМЦІ! Заки відносетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мабуть родилися на Україні, або до таких, що заборгато обіцюють, удайтесь устно або письмено до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власній будинку і полагоджує висше згадані справи найтаньше, найскорше і під повною ґваранцією.

T. J. HRYCEY & CO., 329 S. 4TH ST., PHILADELPHIA, PA.

Не переплачуйте Шифкарти!

Ви це повинні платити за шифкарту ані цента більше, лише таку суму, по якій продає компанія. А шифкарти коштують з Ню Йорку 3. клясою:

До Гамбурга $125.00 До Перемишля $107.70
До Данцига 135.00 До Львова 108.40

Також в справі пашпортів і спровадженя родини з краю проситься відноситись устно або письмено до:

PASSENGER INFORMATION BUREAU
(в Українськім Народнім Домі)
217-219 E. 6th STREET, NEW YORK CITY

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:
ГАМБУРГ ..... 3 кляса $125
ДАНЦІГУ ..... " " .....$135 } і $5 податок.
ЛІБАВИ ..... " " $145

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ:
„ЕСТОНІЯ" - - - - - 22. ЧЕРВНЯ
„ПОЛЬОНІЯ" - - - - 6. ЛИПНЯ

Зарезервуйте місце у наших уповажнених аґентів у вашому місті, або:
BALTIC AMERICAN LINE, INC., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York City.
K. W. KEMPF, Gen'l Western Agent, 120 N. La Salle St., Chicago, Ill.

ПОЗІР! ВСІ, ХТО ПОСИЛАЄ ГРОШІ І ЖЕРТВИ ДО СТАРОГО КРАЮ!

РОДИМЦІ! НЕ ЗАБУВАЙТЕ, що кождий Українець, кождий ратунковий комітет і кожде українське товариство повинні пересилати гроші до краю родинам і голодуючим тільки через українську інституцію — АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО під ч. 520 Іст 6-та улиця в Ню Йорку і 322 Норт 8-ма улиця в Філядельфії. Всі гроші пересилаємо тільки через Земельний Банк, скоро і під повною ґарантією. Все памятаймо: „Свій до свого".

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ І З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

на найліпші порти продаємо стисло по ціні компаніяній. Ми вас обслужимо чесно і совісно і ПАШПОРТ ВИРОБИМО ВАМ В КІЛЬКОХ ДНЯХ (а як конечність вимагає так в одним дни). Їдьте до краю і спроваджуйте свої родини тільки через свою українську інституцію. Ми вам ґарантуємо що обслужимо чесно і совісно і ви порадите своїх знакомих а щоби їхали тільки через наше Бюро і уникали ошуканців. Приходіть або пишіть до котрого-будь нашого офісу:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.
520 E. 6th Street NEW YORK, N. Y. — А. ПАШУК, през.
322 N. 8th Street PHILADELPHIA, PA. — М. ТИХАНСЬКА, секр.

ПІДСТАВОЮ

Вашого здоровля є: міцний жолудок, чиста а здорова кров, яку осягнете, коли будете уживати

БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО

котре є до набутя в кождій аптиці і споживчих склепах, або у самих витворців:

BOSAK MANUFACTURING CO.,
SCRANTON, PA.

Ціна: 12 фляшок $14.00, 6 фляшок $7.50, одна фляшка $1.50.

U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC.

ВІДІДЕ З НЮ ЙОРКУ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ ПРЯМО ДО БРЕМЕН І ҐДАНЬСКА

SUSQUEHANNA .....8. ЧЕРВНЯ, 23. ЛИПНЯ і 7. ВЕРЕСНЯ
POTOMAC (ex-Antigone) 15. ЧЕРВНЯ, 28. ЛИПНЯ і 14 ВЕРЕСНЯ
HUDSON.....13. ЛИПНЯ, 30. СЕРПНЯ і 15. ЖОВТНЯ

ПРЯДО до CHERBOURG і BREMEN
Посвіні і найбільші кораблі під американською флягою.
AMERICA .....22. ЧЕРВНЯ, 23. ЛИПНЯ і 24. СЕРПНЯ
GEORGE WASHINGTON 30. ЛИПНЯ, 27. СЕРПНЯ і 24 ВЕРЕСНЯ
Голоситись до: Passenger Dept.: 45 Broadway, New York City, або місцевих аґентів.

ДО РІДНОГО КРАЮ
без ніяких перешкод відошлемо Вас на найліпших кораблях.
ВИГОТОВИМО ВАМ ПАШПОРТИ, ЗАБЕЗПЕЧИМО ВАШІ ПАКУНКИ АЖ НА МІСЦЕ.
Пишіть до УКРАЇНСЬКОГО БЮРА:
THE NATIONAL EXCHANGE CO.,
25 Delancey Street, New York, N. Y.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ І З КРАЮ

до Львова	$119.	до Гамбургу	$125.
до Кракова	115.	до Бремен	125.
до Галича	134.	до Ротердам	100.
до Черновець	129.	до Антверпен	100.
до Лібави	145.	до Ґданьска	135.

Ми виробляємо пашпорти. Відбираємо і асекуруємо багаж. Даємо нічліг і відпроваджуємо на шиф.
Пишіть або особисто приходіть до:
GREGORY SAMBOR'S TRAVELERS BUREAU,
2231 FAIRMOUNT AVE., PHILADELPHIA, PA.

В ЛИХУ ГОДИНУ!

(Оповіданнє з села).

I.

Далеко там під Карпатськими полонинами білїє гарне село Р...

Є там люде добрі і злі, чесні і нечесні, вбогі і багаті — є такі, як і по всему світу божому. І пальці на руці чоловіка неоднакові, а що доперва живі люде.

Посеред села, в одному углі, видніє із далека маленька хаточка, чиста, наче сніг біла. Двері від хати дивляться просто на досить високу гору. Стара криша чорніється наче шапка, а два малесенькі віконця виглядають із далека наче двоє веселих очей...

Дві чесні душі жиє у цій хатині. Стара бабуся Марта — всі її в селу зовуть „бабусею" ізза її доброти — і її одинак Юра — парубок, другого такого немає далеко.

Двайцять літ уже як старий батько склонив голову на віки. Стара мати остала нещасна сама з малим Юрою. Було йому тоді три роки. Багато бідна прожила тяжких, сумних днів! Та ось і син уже виріс і почав матері помагати. Всю вяжку працю взяв у свої руки.

Виріс такий гарний хлопець, наче золоте яблуко — казали люде — такий запопадливий, говірливий, чемний. Старі люде любили його, нераз його радилися, начеб був їм рівний. Молодші люде і парубки цілили його наче брата. Всі були гордї з його.

Коли є праця — Юра перший до праці, коли пожартувати і повеселитися, ніхто не вмів так, як він. Нема дівчини в цілому селі, щоби не рвалася на вивпеседки, щоби з Юрою пійти у танець. А неодна вже співала про його у пісни.

Слава Богу — тепер старій матері — серце повне радощів. Одно ще, чого бажає стара мати — це оженити свого одинака, тай потім... спокійно замкне очі свої...

Був саме день перед Пречистою. У Степана Косинчука був великий молебень; ціле село зійшлося у цього газди. Щойно пізно в ночи почали розходитися, кождий в свою сторону.

Стара Марта і Юра розійшлися біля гаю й звернули до своєї хати. Юра з серпом на рамени пійшов попереду, задумаений. Мати за ним — і вона мовчки. Деколи лише покашлювала, наче хотіла би щось сказати.

— Юра, мій сину, алеж ти змучився — почала Марта, так щоби зачати розмову.

— О, ні, мамо!

— Але ти чогось такий мовчаливий сину?

— А щож маю, мамо?

— Чи бачив ти, Юро, — говорить мати за хвилю — яка Олена Косинчукова виросла дівчина! Вчера ще дитина, а нині, дивлюся я на неї — вона гарна, справжня дівчина, тай біґиме з доброї хати...

Це правда, але та... — відповів Юра спровола.

— Знаю я, сине, — каже мати — тебе серце тягне за Степанюковою Марійкою. Добра Марійка, і ліпша від Олени... Але, біґиме, ти знаєш Степанюка, він дивиться за ґаздою, за богачем.

Юра нічого не відповів. Притихла і мати. Коли вже війшли у садок біля їх хати, каже мати:

— Юро! послухай ти свою маму. Я поговорю з Оленкою і ти будеш щасливий з нею.

— Ви мамо, поговорить з Марійкою — відповів Юра — кощоби я оженився з котрою небудь...

Надармо відговорювала стара мати свого сина, щоби забув на Степанюкову Марійку. Юра відповідав їй: „або вона, або нікотра".

II.

Степанюк був перший ґазда в селі. Був він і чесний господар; та без віри в Бо́ги гордий, що другі говорили, що „лише йому було би з панами-ніж хлопами". Бідними не дуже то він журився, ніби соромився їх — будьто би він щось ліпшого. І його жінка Аниця була така.

Їх Марійка була вже гарна дівчина. Часто можна було чути, коли хтось хоче похвалити яку дівчину, каже: „Це правда — вона пильна, роботяща, наче Степанюкова Марійка, і гарна вона, та не така то вже як Марійка, такої другої не найти!"

Це правда. І ніхто ще в селі не відважився старатися о Марійку. Всі добре знали старого Степанюка і ніхто майже не важився й заговорити йому про це. Та по селу вже стали говорити, що Юра вдивився на Марійку; як то вона все при праці в полі найдеться біля Юра, або Юра проходить біля її садочка, а в танку то вони вже все обоє. Запримітили це і ли не оженюся з нею, тяжко, батьки Марійки. Та вдавали, що нічо не знають...

Часто зійдуться у Степанючки жінки на розмову. Пічне котра хвалити Юру, який то він працьовитий, гарний хлопець: „Добре буде цій дівчині, що вийде за його". А степанючка вдає, що не чує цьої розмови, коли немає тут Марійки. Та коли і Марійка є при цьому — тоді каже мати: це правда, що Юра гарний хлопець і працьовитий — та що з того, коли нічого з його праці — як був бідний, такий і є. Тай давай зараз вихвалювати Степана Горайчукового, або хати війтового Василя.

І сам Степанюк сказав раз у злости, що коли він мав би і десять років, нїодну не дав би за бідного Юру.

Та Юра і Марійка любилися, вони вірили, що батько вкінци таки змякне, пристане, щоби вони подружилися.

День перед св. Іллї Юра встав рано, щоби пійти до Коломиї на торг. Йшов скоренько. Коли був уже в долі, біля хати Степанюка — стрінув Марійку.

— Куди так раненько? — питає Юра.

— Йду геть в полонину — відповіла Марійка й осміхнулася. — А ти?

— Йду до міста... Що роблять твої?... Чув я, вже стали тобі дорікати?...

— Наньо нічого не каже, лише мама деколи пічне. От учера говорили за тебе.

— Ну, що вони кажуть?

— Пробудилася я чогось в ночи... Чую, вони сидять і ще біля ватрі, говорять зі собою. Слухаю. „А-я, ти мені і не згадуй..." — кажуть мама. — „Юра добрий хлопець, годі тут що й сказати..." — кажуть няньо. — Стільки могла я почути; говорили вони ще щось довго тихцем-між собою.

— А як ти тепер думаєш, Марійко? — спитав Юра по хвилі.

— Мені здається, що няньо не будуть дуже противитися. Коли вони вже самі так говорять... А мама вкінці також згодиться.

Поговоривши іще трохи Юра з Марійкою. Цих кілька слів Марійчиного батька так вдрували Юру, що він обіцяв собі післати сватів уже за кілька днів. Розійшлися веселі. Марійка в полонину, підспівуючи якусь співанку гівполосом. Юра пійшов до міста.

Давно не було такої бурі, як цього вечера перед св. Ілією. Небо затягнулося, не видно ні крок вперед, віяв сильний вітер а до цього ще дрібний зимний дощ. Подекули ласкавка освітила все довкруги... Була вже пізна ніч, як Юра вертав із міста. Йшов він як міг скоро. Коли доходив до коршми на роздорожу — здалося йому, що чув людський крик. Пристанув і наслухував. Нічого ніде не видно. Коршма чорніє у пітьмі, не видно в ній ні огню, ні світла. Це вже пізно, там певно нікого не має. Знов чути було ніби скрик, але приглушений. Юра став йти скорше дорогою в село... Вітер віє все дуще... вже нічого не чути. Та ось почув Юра начеб хто біг за ним. Він звернув трохи в бік; тоді попри його перебіг якийсь чоловік. Годі було пізнати хто це.

Стара Марта вже довго спала. Пробудилася, докинула двіри скибки до вогню; вони запалахкотіли. В цій хвили роздався в селі вистріл із кріса, один за другим. Чути було якесь збігоевище, крик.

— Що це сину? — питала мати здивовано.

— Не знаю, мамо, та всетаки щось недоброго.

І розповів їй що чув і бачив біля коршми. Стара мати похитала головою й мовила: Ой ліпше було би, щоби ти був скорше вернув до дому.

Юра оповів матері, що йому нині рано Марійка розказувала. Добре було би щераз пригадати себе Степанюкови. І мати слухаючи так сина і собі почала надіятися... та всетаки сказала кілька разів: „Хай Бог поможе, сину! Та хто знає..." Вкінці сон оволодів Юрою — він спав вдоволений і щасливий.

(Далі буде).

ПРЯМО ДО ОДЕСИ

І ДРУГИХ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПАРОПЛАВ "ACROPOLIS" ВІДІДЕ З НЮ ЙОРКУ, PIER 5 В ГОБОКЕН (UNITED STATES ARMY TRANSPORT PIERS)

В СЕРЕДУ, 22-ГО ЧЕРВНЯ ПРЯМО ДО ОДЕСИ

Третої кляси тикет до Одеси — і $5.00 такса. **$175.**

Корабель „Акрополіс" є всім звісний і був на службі United States Army Transport, плаваючи між портами Злучених Держав і Філіпінами, Китаєм, Далеким Сходом, Францією і країв Середного Моря.

Корабель „Акрополіс" був грунтовно перебудований, до його вигід додано ще около 100 вигідних фронтових кабін з горячою і зимною водою, уладжених в найновійшім стилю і відповідних для поодиноких пасажирів як і для родин. Сей корабель має лише одну клясу для всіх, а кабіни, кімнати їдальні, концертові галі, ґімнастичні, бібліотечні, кімнату для курців і т. д. зістали перероблені після найновійших плянів.

Найбільше компетентні архітекти давали свої поради при роблено плянів для вигідного уладження третої кляси стіредку, і ми сміло заявляємо, що ми не щадили коштів і трудів для уліпшення сих кватир. Вони є добре провітрювані електричними приладами з верху покладів, передаючи все свіжий воздух до стіредкових кватир. Спеціяльна галя для їди зістала побудована поза фронтовим покладом а також уладжено галю для розривок на переді головного покладу, що уважаємо за найприємнійшу часть в трансатлянтійських великих кораблях. Сі дві галі займають 40,000 кв. стіп і кождий може оцінити наші старання для вигоди пасажирів. Кромі сего пороблено ще і другі вигоди в стіредку уладженням барберні, водяних присків з горячою і зимною водою, а в шпитальнім відділі є норски і лікарі офіцери.

Для розривки пасажирів находяться пяна і всякі музичні інструменти. Рухомі образи і описи подій на суші в часі подорожи виставляються кождого дня. Гарний кіоск солодких напоїв і тісточок для вигоди смакоший. Куховарський відділ є знаменито заряджений і має найліпших кухарів.

В Пірєус, Константинополи і Констанци, маємо від давна свої офіси а всі пасажири приїзджаючі сюди найдуть тут добру опіку від наших клерків, які займуться Вашими пакунками і полагодять всі справи цлових вимог, а також займуться Вами при Вашім відїзді в дальшу дорогу.

Ми також понесемо кошти і будемо висилати безплатно з корабля бездротні телеграми перед причаленнєм до порту до Ваших родин і знакомих повідомлення про день приїзду корабля зі сходу і на захід.

American Black Sea Line

21-24 STATE STREET, NEW YORK CITY.

Telephone Bowlingreen 5520.

Позір! Фармери! Позір!

СТАРОКРАЄВІ КОСИ

Знамениті під кождим зглядом з найліпшої гартованої серебристої сталі. Довгота коси 32 цалі, а надзвичайно легка, важить тільки один фунт, за одним поклепанням косить пару днів. Одноразове поостренне бруском вистарчає на 125 кроків роботи.

Ціна коси $3.50
Перстень до коси ..... .50
Брусок ..... .50

Гроші присилайте разом з ордером а так само 15 центів на пересилку, на адресу:

J. KAVIUK, BOX 25, STA. D, NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНЦІ!

Їдучи до старого краю у нас дістанете карти до сяких на найбільших експресових кораблях, котрі йдуть без пересідання до ГАМБУРҐА, БРЕМЕН І АНТВЕРПІЇ.

ДО ГАМБУРҐА:		ДО БРЕМЕН:	
Червень 2	Імператор	Червень 8	Сускеганна
Червень 4	Ороп еса	Червень 15	Антіґоне
Червень 14	Анвітанія	Липень 5	Сускеганна
Червень 23	Мавнт Клей	ДО АНТВЕРПІЇ: Червень 11	Лапленд

ШИФКАРТИ З ТІКЕТОМ КОЛІОВИМ З НЮ ЙОРКУ ДО ЛЬВОВА $108.60.
ПАШПОРТИ ВИРОБЛЯЄМО ЛИСТОВНО В КІЛЬКОХ ДНЯХ.
СПЕЦІЯЛЬНІ КАБІНИ ДЛЯ РОДИН.
НЕ ПОТРЕБУЄТЕ МІНЯТИ ГРОШІ: КУФЕРИ АСЕКУРУЄМО ВІД ВИПАДКІВ АЖ ДО ВАШОЇ МІСЦЕВОСТИ.
ПОСИЛАЄМО ГРОШІ ДО КРАЮ ПО ДЕННІМ КУРСІ З ПОВНОЮ ГАРАНТІЄЮ.

По всі інформації звертайтесь листовно або приходіть самі до:

MORRIS ENGEL, UKRAINIAN BANKER,
129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

Г. КУНАШЕВСЬКИЙ

ПРЕДСТАВИТЕЛЬ всїх Корабельних Лїній

Спродаж шифкарт до краю і з краю до АМЕРИКИ

— через —

АНТВЕРПЕН, БРЕМЕН, ГАМБУРҐ, ҐДАНЬСК, ТРИЄСТ,

і всі другі порти, на найліпших і вигіднійших кораблях

ОПІКУЄСЬ від срічі на стації аж до відпливу корабля. — Чекованє Багажів.

ОСОБЛИВША опіка РОДИН...

ВИСИЛКА і виміна гроший по курсі **ДЕННІМ.**

(Не змушуєсь нікого до виміни тихже при відїзді).

ПОВНЕ ВДОВОЛЕНЄ. — ПО ВСІ ІНФОРМАЦІЇ ВЗГЛЯДОМ ВІДЇЗДУ ЯК І СПРОВАДЖЕНЯ ДО АМЕРИКИ, УДАЙТЕСЬ ОСОБИСТО ЧИ ЛИСТОВНО ДО ЗНАНОЇ ДОВГІ ЛІТА ФІРМИ, НА АДРЕС:

G. KUNASHEVSKY,
179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших поклинків).

Ціна одної стрічки 10 центів.

CHICAGO, ILL.

Аматорський Співацький Кружок відограє в неділю, дня 5. червня 1921 комедї юм 3-ох діях **НА ВИДУСТ ДО КИЄВА** в Українській галї при Сант Палайна і 50-та вулиця. На се гарне представленнє запрошує Комітет Українців з Норт Сайд, Вест Пуэман, Борнсайд і Гарвей. Початок точно о годині 7.30 вечер. 26-27

JERSEY CITY, N. J.

Українське Музичне тов. ім. О. Нижанковського на горі міста в Джерзи Сиїт, Н. Дж.

— устроює —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5-го ЧЕРВНЯ С. Р.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в Riverview Pavilion, Paterson Plank-road and Hackensack Brigde, Secaucus, N. J.

Початок о годині 2-ій попол. Вступ 50 цент. з гардеробою. На бали буде почта любови і нагороди. 26-8

NEW YORK, N. Y.

ТОВАРИСТВО ТЕРЕБОВЕЛЬСЬКА ПОМІЧ, КОМІТЕТ ПОМОГИ ОБОМ ЖЕРЕБКАМ І КОМІТЕТ ПОМОЧИ М. ХОДАЧКОВА

— устроюють —

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 5. ЧЕРВНЯ 1921

в BELVEDERE PARK North Beach, L. I.

Початок о годині 10-ій рано.

ВСТУП 35 ЦЕНТІВ.

Родимці! Світло сонця і чистий воздух є конечно потрібні для здоровля чоловіка. А знайдете їх тільки на отвертім місци і то гень поза містом Ню Йорком. 26.7.9

Тож користайте з нагоди і виберіться з цілою Вашою родиною та знакомими на наш пікнік. Там буде вже сонячко, буде й свіжий, весняний воздух, а до того буде еще приємно весела забава. КОМІТЕТ.

CARTERET, N. J.

Українське тов. „Боян" в Картерет, Н. Дж., устроює **КОНЦЕРТ** в честь 60-літних роковин смерти Тараса Шевченка в неділю, дня 5-го червня 1921 в Chrome School Auditorium No. 2. Початок точно о годині 6-ій вечером. Ціни місць 75, 50 і 35 цент. 24.6.8

ХТО ХОЧЕ МАТИ гарний, поважний форматом і змістом календар на рік 1921 р. **„ДНІПРО".** нехай спішиться зі замовленнєм, бо вже на вичерпанню. Замовлення враз із належитою $1.00 просимо прислати на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДЕЩО ПРО АЛАСКУ.

(З Бюлетену Географічного Товариства).

Пятьдесять чотири роки тому, 30, марта 1867, підписано договор, по котрому Росія продала а Злучені Держави купили від неї Аласку за сім міліонів долярів. Цїна заплачена за дику й пусту північну країну здавалася на той час дуже великою і в Америці остро критиковано уряд за такий „кепський бизнес". Навіть прихильники купна непевно думали, що воно виплатиться, і купуючи Аласку за таку, як здавалося, непомірну цїну, хотіли лише віддячитися Росії за її прихильне становище в час горожанської війни в Злучених Державах. Ніхто, ні противники ні прихильники купна, не передбачували, що на протязі пятьдесяти літ Америка вивезе з Аляски сімдесять раз по сім міліонів і що колись в однім році (1916) експорт мінералів і товару з Аляски дійде мало не до сімдесяти мілїонів і за один рік перевисшить цїну купна в десять раз.

Ще й до сегодня більшість Американців не уявляє собі добре що таке Аляска, і дивиться на неї як на невеликий й маловажний шматок землї, далеко на півночи, вкритий снїгами і ледами, холодний і пустий. На ділї се велитенська країна, що заняла собою пяту часть усїх Злучених Держав, більша як Ілинойс, Кенес, Мінесота, Висканзин і Мизурі в купі. Підсоне Аляски дуже ріжнородне, здовш побережа помірковане й тепле, а й в глибині країни сухе, здорове і зовсїм не холодне. За вийком самої півночи, ростинність всюди буйна, богато садів і городів, пасовиск і лісів. Взагалі Аляска положена також добре як в Европі скандинавський півостров і пустою можна назвати її тільки що до населення. Хоч простором вдвоє більша як Швеція і Норвеґія разом, та проте білої людности в Аляскі є більш пятьдесять тисяч, проти восьми міліонів Скандинавців.

Доси головним богатством Аляски були мінерали, риба і кожухи. До кінця 1915 року з копалень Аляски добуто звиш триста міліонів долярів. В однім 1916-ім роцї продано з Аляски риби за двайцять міліонів і скір на кожухи за поверх пів міліона. Окрім того єсть ще великі запаси вугля та инших мінералів, до яких ще не докопалися, а то й не починали копати.

Деревна індустрія в Аляскі ще не розвинена, головно ізза кепського транспорту і недостачі зелїзних доріг. Одначе вже викінчується нова центральна зелїзна дорога, що відкриє країну для приїзжих і для індустрії. Ліси в Аляскі велитенські і неперебрані. Найбільше лісове богацтво здовш побережа, де тільки два державні лісові простори займають звиш двайцять міліонів акрів. Сосна з Аляски надається з всякого погляду як будівельний матеріял, навіть для будови аеропланів.

Останними літами Аляска почала експортувати до Злучених Держав мясо. Се мясо „північного оленя" (рена), що цїлими чередами випасається на моху і траві північної частини Аляски. Ренів привезено в Аляску з Скандинавії трийцять літ тому і доси вони розмножились до яких 200.00 штук. Облічують, що в тих частинах Аляски, що вже зовсїм непродуктивні і нездатні для ніякої індустрії, може випастися чотири до пять міліонів оленів.

ПОЩО ТЕРПІТИ?

Ревматичні, невральгічні і мускулярні долягання, скоро влекшите через мегайне ужитє

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка Реґістр. Уряду Злучених Держав.

Упевнїтеся чи дають Вам правдивий і звісний повда 50 років.

Глядіть за торг. маркою ЯКОРА.

R. M. S. P.

НАЙВИГІДНІЙША ЛІНІЯ

NEW YORK--HAMBURG

ORDUNA 18. червня і 30. липня
ORBITA 2. липня і 13. серпня
OROPESA 16. липня і 27. серпня

Знамениті вигоди для пасажирів третої кляси.

THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.

26 Broadway, New York

ВІДДІЛ ОХОРОНИ ЗДОРОВЛЯ.

Док. мед. МУСІЙ КАДЕЦЬ.

ВІДПОВІДИ НА ЗАПИТИ.

А. К. Запит. В мене хлопчик 5 недїль має катар, ніс в нього зложений у ночи. Прошу порадьте, що я маю робити. Чи можна його купати; чи можна брати надвір, чи тримати в газзі.

Відповідь: Купати дитину можна і щоби щодня у теплій (не горячій) воді. Треба лише оберігатись від протягу. Держіть його на дворі, як можна більш. Свіжий воздух ніколи нікому не шкодить. Нехай спить у кімнаті з отвертим вікном. Для носа нічого не робіть, а як, він дуже закладений, можете вичистити теплою водою; до склянки води доспите чайну ложечку соди (sodium bicarbonate).

П. З. Запит. Болить мене під серцем вже 2 роки. Докторі й спеціялісти кажуть, що моє серце у порядку. В ночі бадуче більш. Апетит в мене добрий. Не курю вже 3 місяці.

Відповідь: У Вас нерви не в порядку й від того серце Вас болить від часу до часу. Добре, що більш не курите, бо то могло бути одною з причин, хотяй не одинокою. Регулюйте їду. Уживайте як можна менше мяса, нейжіть та солодкого. Не беріть нічого солоного, квашеного, гіркого. Не пийте кави і дуже мало чаю і какао. Вживайте більш молока. Жадних цьяколовних напитків, навіть пива Ва мне можна. Глядіть, щоби щодня жолудок вичищався, але не беріть ліків для сего. Більш докладно за се Ви найдете у моїх статтях про запір. Спіть не менш як 8 годин щоденно.

І. Шікаго, Ілл. Відповідь. Читайте мої статті про запір.

Р. А. Запит. — Вже більш як рік перед моїми очима щось літає ніби комарі чорні. Болять мене вдечі з лївого боку, а найгірше докучає, коли має падати дощ. Не маю доброго апетиту і моя моя нечиста, має осад з деколи червоний піском дрібний. Я мав операцію на горло; казав доктор, що то гойдер.

Відповідь. — У Вас був гойтер (волк) на що Вам зробили операцію. Причина з Вашими очима може бути від сего (гойтер) або від нирок. Крім сего у Вас ревматизм. Найлїпша порада Вам, не відкладаючи, звертатись до доброго місцевого лікаря, щоб він зробив аналізу Вашої мочі і добре Вас оглянув та студіював і тоді лише він Вас зможе лікити. Будьте терпеливі та дайте лікареви можливість се робити, бо за одні раз чи два він Вас не вилїчить.

Ф., Вашингтон, Па. — Відповідь. Читайте мої статті про запір.

Д., Вебстер, Па. — Відповідь. — З Вашого листа нічого за Вас не можу знати. Напишіть більш докладно. Яка була причина, що звертались до лікаря перший раз? Що з Вами було тоді? Скільки Вам літ; чи жонаті, яка Ваша робота; чи були коли хорі до сего, і т. д?

К., Филадельфія, Па. — В. І. Л. п. о-К., Филадельфія, Па. — Відповідь. — Напишіть більш докладно та все за себе і Вашу недугу.

А. Ф. — Запит. — З моїх очий слези ідуть. Як холодніймє або вітер, то мушу бусточку в руках тримати і сльози обтирати, бо не годен видіти.

Відповідь: — У Вас почнуть запаленнє слизового апарату очий. Звертайтесь до лікаря, спеціялїста по недугам очий.

ЗАМІТКА.

Як би хто хотів звернутися з якими запитами в справі лікарської охорони здоровля, нехай пише на адресу:

Dr. M. M. KADETZ,
38 West 120th St., New York City.

Відповідь може бути у „Свободі", а хто хоче особистої відповіді, нехай долучить заадресовану коверту з 2-центовою маркою.

Телефон: Harlem 3502

ДР. МУСІЙ КАДЕЦЬ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

Головний офіс:
38 West 120 Street,
коло Пятої Евнї

Приймає щоденно: 12—1 попол., 5—7 вечер. У неділї і свята: 3—5 попол.

Відділ:
Телефон: Orchard 9816
Dry Dock 1118
41 St. Marks Pl. (8th St.)
коло Другої Евнї

Приймає щоденно: 8—10 рано, 7—9 вечер. У неділї і свята 9—1 попол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенє, за більше разів даєсь відповідний опуст. Дворазове оголошення з 5 стрічок $1.00.

Пошукую свого вуєчного брата **ІВАНА БЕМКО,** з села Уйсе, повіт Підгайці; заменькував в Бережанах а тепер мається знаходити в Америці. Хто би знав про него або він сам, прошу зголоситись на адресу: NICHOLAS TERLUK, State Hospital, Scranton, Pa. 26-27

Пошукую свого братанича **ДИОНІЗА ПУТАР,** з села Махнова, повіт Рава Руська, Гал. Хтоби о нїм знав або він сам зволить зголоситись до: STEPHAN HRYB, 24—13th Street, S. S. Pittsburgh, Pa. 26-27

Евгенія Чагаринська пошукує своєї товаришки **ОЛЬГИ ВОЛОШИНСЬКОЇ** з по мужу Хоцяньської, котра має перебувати в Ню Йорку. Хтоби про нїм знав, або вона сама, прошу зголоситись на адресу: EUGENIA CZAHARYNSKA, 869—1st Ave., New York, N. Y. 26-27

ПОЗІР ЗЕМЛЯКИ! Продам добру і дешеву фарму з цїлим інвентарем, 150 акрів і 18 штук худоби. По близші інформації голоситись до: NICK. BUTNICKY, R. F. D. 3, Remsen, N. Y. 26-27

КОСИ На днях отримаємо з краю коси з найліпшої клепаної сталі. Коса дуже легка, лише поверх фунта, довга 32 цалі. Цїна з пересилкою $3.75 за одну, за дві $7.00. Перстень до коси 50 цент., брусок 50 цент. Замовленя посилайте враз з грішми на адресу: 22-26

UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

НАДЗВИЧАЙНА ПРОДАЖ.

Фарма 73 акри, дім з 9 кімнат, бляжуваннярня і другі забудування, 2 добрі коні, корови, свинї, 65 курий, качки. На тій фарми можна косити 40 тон сїна. Одна миля до міста. Цїна $4.000, готівкою $2.000. 24-26

2) Фарма 200 акрів, дім 12 кімнат, другий дім 9 кімнат, дві стодоли, лїдївня, курники і др. забудування; великий сад, 5 добрих коров, 2 коні, 100 кур, вози і машини. 2½ милї до міста. Цїна $5.500, готівки $2.500.

Маємо і другі добрі фарми на продаж. Голоситись до:

PISARKO i POKUTNY,
406 E. 5th St., New York City.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СШЕЦЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.

Години приняття: від 9 рано до 9 вечер, в неділї до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

НЕДУГИ МУЩИН
DR. KOLER
638 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.
Говорить по українськи.

Др. Колер відбув свої студії в Росії і має 28 літ досвіду у лїченню мущин. Голоситись особисто, почтою не лічу. Години приняття: від 9. рано до 5. веч., в неділї від 9. до 2. попол.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лїчить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG,
304 — 2nd AVENUE,
(межи 17. а 18. улицею)
NEW YORK, N. Y.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськи.
Лїчить всї хронічні застарілі слабости мущин і женщин.
Лїкарська Порада Даром.
Год.: від 9. рано до 8. вечер.
В неділї від 9. рано до 4. поп.
Dr ZINS.
110 East 16th St. N. Y.
між Irving Pl. & Union Sq.

Новість! Новість!
Михайло Яцків.
ХРИСТОС У ГАРНІЗОНІ
— і —
ИНШІ ОПОВІДАННЯ.
Ціна 40 центів.
Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

ФАРМИ!

ФАРМА з 165 акрів, 14 кімнатний дім, обори і другі забудування, 20 коров, 3 коні, 200 курий, всі фармерські знаряди, вози, великий сад овочевий, ріка з рибами, при битій дорозі, близько стації, школи, церкви. Цїна $6,800, готівкою $2.000. Писати по анґлійськи до: 04-29

ROSEN & GRUNES,
99 E. Broadway, New York, N. Y.

РІЖНОРОДНІ ФАРМИ В НЮ ЙОРКУ, НЮ ДЖЕРЗИ І ОКОЛИЦІ.

1) Фарма 85 акрів, дім на 8 кімнат, 5 коров, 2 коні, кури, машинерія. Цїна $3.000.00, готівкою $1.000.00.

2) Фарма 95 акрів, дім на 12 кімнат, 16 коров, 3 коні, кури, машинерія, стодола і другі забудування. — Цїна $6.500.00, готівкою $2.000.00.

3) Фарма 58 акрів, дім на 11 кімнат, стодола і другі будинки, 3 коні, 2 коров, кури, машинерія. Цїна $6.500.00, готівкою $3.000.00.

4) Фарма 385 акрів, 2 доми, стодола, лїдївня на другі будинки, 35 коров, 5 коний, свинї, кури, качки, гуси, машинерія. Цїна $12.000.00, готівкою $5.000.00.

В справі повисших і других фарм прошу голоситись особисто:

Mr. NATHAN BAKST,
28 Canal Street, New York, N. Y.
Тел. Oorchard 3125.

На листи не відповідаємо.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ БЛИЗЬКО ВЕЛИКИХ МІСТ.

154 акрів, новий дім, камінні барни, до фарми властива видача 30 штук худоби, 45 овець, 200 курий, автомобіль. Цїна $7.500, часть готівкою. — **Фарма 190 акрів,** на 12 кімнат дім, 2 стайнї, 12 коров, 3 коні, 150 курий, всякі знаряди і машини фармерські. Цїна $4500, на легкі сплати. Є ще і другі ріжнородні фарми на продаж, приступні для кождого купця. Голоситись до! 118—

S. M. KAPLAN,
276 Grand St., New York, N. Y.

ФАРМА!

По причині смерти спільника мушу спродати зараз фарму, 132 акри; земля першої кляси, 15 акрів ліса, 90 акрів орної, решта пасовиск; 3 коні, 10 коров, 2 кіньки. Річний дохід з молока 1.500 долярів. Будинки, машинерія рільнича є цеся. Збіжа, картофлі і т. п. усьо є. Положена вона є 7 миль від Ром, Н. Ді., а 4 милї від Вермон при стейтовій дорозї. Цїна фарми $8.500. Завдатку хочу $3,700, решта на сплату $100 річно. По інформації пишіть до: 24-6

W. JANIK,
119 Shonnard St., Syracuse, N. Y.

QUAKERTOWN, PA.
ПОЗІР БРАТЯ УКРАЇНЦІ!

Купуйте фарми там, де є богато українських людий і котрим добре поводиться. Сї фарми находяться близько великих міст як Філядельфія, Алентавн і инші міста і місточка. Можна всьо добре спродати за добру цїну, фарми 70 акрів при добрій дорозї, близько міста, 10 мінут ходу до школи; дім з 9 кімнат, з добрім стані, велика стодола і инші добрі будинки. Річка плине через фарму, красний сад і 10 акрів грубого ліса. 60 акрів засїяно і обсїджено. Цїна за сю користну фарму $5.500, виплати $2.500. Спішіться брата, бо сї фарма варта ті гроші. Всї будинки в добрім стані, а земля дуже добра: Пишіть на адресу:

JOSEPH MOZYNSKI,
826 W. Broad St., Quakertown, Pa. 22,5,7,9,30

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Хто з родимців хотївби купити фарми в околицях Ром, Н. Ді. або Онейда, Н. Ді., при зелїзничих лїніях і стейтових добрих бітимових дорогах. В тих районах є до спродажи фарми від анґлійських людий, котрі з браку фізичних сил і старости продають їх, бо не можуть робити. Хтоби хотів купити у тих людий, най знає, що ті фарми є позасїяні із худобою і зі всякими рільничими машинами. Фарми є великости від 30, 40, 55, 75 і 150 акрів. Є такі фарми, що можуть купити їх дві фамілії до спілки. Ті фарми є з лїсом і з овочевими деревами, з добрими будинками а ріка перепливає через них. Ті фарми мусять бути в короткім часї спродані. Котрі з Українців хотїлби купити сї фарми, нехай зголоситься особисто або письмено на адресу: MICHAEL WOJTOVICZ, 365 S. Madison St., Rome, N. Y. 25-6

Памятайте панни і замужні.

ДАРОМ порадимо усунути з лиця волосє, дзьоби, прищі, веснянки і угри, як придбати густе і лискуче волосє на голові, бюст пишно і гурм, повне і круглє погрудє. — Звертайте до мене особисто. Офіс отвертий від 10-ої рано до 8. вечером.

DR. SPARROW, D. e.,
180 *Ave. C, New York, N. Y.*

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Без ріжниці в котрій стороні Шікаґо або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і заощадіть гроші. 36псп-
2231 W. Chicago Ave.
Телефон: Seeley 4252